

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Калюпи Володимира Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 49 Закону України „Про іпотеку“

м. К и ї в
17 грудня 2019 року
№ 327-2(І)/2019

Справа № 3-314/2019(7457/19)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мельника Миколи Івановича – головуючого, доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Тупицького Олександра Миколайовича,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Калюпи Володимира Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 49 Закону України „Про іпотеку“ від 5 червня 2003 року № 898–IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 38, ст. 313) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Калюпа В.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 41, 129¹ Конституції України (конституційність) частину першу статті 49 Закону України „Про іпотеку“ від 5 червня 2003 року № 898–IV зі змінами (далі – Закон № 898).

Згідно з частиною першою статті 49 Закону № 898 протягом десяти днів з дня оголошення прилюдних торгів такими, що не відбулися, іпотекодержателі та інші кредитори боржника відповідно до пріоритету їх зареєстрованих вимог мають право залишити за собою предмет іпотеки за початковою ціною шляхом заліку своїх забезпечених вимог в рахунок ціни майна. У цьому випадку залишення за собою предмета іпотеки іпотекодержателем оформлюється протоколом і актом про реалізацію предмета іпотеки у порядку, встановленому статтею 47 Закону № 898, а нотаріус на підставі такого акта видає свідоцтво про залишення за собою майна з прилюдних торгів, якщо прилюдні торги не відбулися.

Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає, що на виконанні у Броварському міськрайонному відділі державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Київській області (далі – Відділ) перебуває зведене виконавче провадження, до складу якого входить шість виконавчих проваджень про стягнення боргу із Шкляренко О.К., Шкляренка В.П. на користь Калюпи В.В.

Броварський міськрайонний суд Київської області ухвалою від 16 травня 2016 року зобов'язав державного виконавця Відділу звернути стягнення на заставне нерухоме майно боржника Шкляренка В.П. – земельну ділянку та трикімнатну квартиру – шляхом його реалізації у межах процедури виконавчого провадження, передбаченої Законом України „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VIII (далі – Закон № 1404). Вказана земельна ділянка перебуває в іпотеці Публічного акціонерного товариства „Комерційний банк „НАДРА“, а квартира – в іпотеці Публічного акціонерного товариства „УкрСиббанк“, право на яку в подальшому

відступлено Товариству з обмеженою відповідальністю „Кей-Колект“ згідно із договором факторингу.

З реалізації вказаної квартири 21 жовтня 2016 року проведено прилюдні торги, з реалізації земельної ділянки – 9 березня 2017 року, які у зв'язку з відсутністю допущених учасників торгів не відбулися. Калюпа В.В. як стягувач за виконавчим провадженням скористався правом придбати майно за початковою ціною шляхом заліку своїх забезпечених вимог у рахунок ціни майна. Головним державним виконавцем Відділу Шкред І.Ю. винесено постанову від 1 грудня 2016 року про передачу Калюпі В.В. квартири та постанову від 30 березня 2017 року про передачу йому земельної ділянки у рахунок погашення боргу, а також складено акти про передачу майна стягувачу у рахунок погашення боргу.

Начальник Відділу Штепа С.О., розглянувши скаргу Публічного акціонерного товариства „Комерційний банк „НАДРА“, виніс постанову від 21 квітня 2017 року про результати перевірки законності виконавчого провадження, якою дії головного державного виконавця Відділу Шкред І.Ю. визнані такими, що не суперечать Закону № 1404.

Виконуючим обов'язки начальника Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Київській області (далі – Управління) Вольфом О.Л. винесено постанову від 13 травня 2017 року № 17 про результати перевірки виконавчого провадження, якою, зокрема, скасовано постанову від 21 квітня 2017 року; визнано дії державних виконавців Відділу Шкред І.Ю. та Демчук Т.П. такими, що суперечать вимогам Закону № 1404; визнано дії начальника Відділу Штепи С.О. такими, що вчинені з порушенням статті 74 Закону № 1404; зобов'язано привести виконавче провадження у відповідність з вимогами Закону № 1404 та Закону № 898.

Начальник Відділу Штепа С.О. постановою від 9 червня 2017 року скасував постанову про передачу майна стягувачу у рахунок погашення боргу від 30 березня 2017 року та акт про передачу майна стягувачу.

Директор Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України (далі – Департамент) Поліщук Д.В. постановою від 19 липня

2017 року № 7, зокрема, визнав дії головного державного виконавця Відділу Шкред І.Ю. такими, що суперечать вимогам Закону № 1404 та Закону № 898; дії начальника Відділу Штепи С.О. – такими, що вчинені з порушенням вимог статті 74 Закону № 1404; визнав, що при винесенні постанови про результати перевірки виконавчого провадження від 13 травня 2017 року № 17 виконуючий обов'язки начальника Управління Вольф О.Л. не дотримав вимог пункту 7 розділу XII Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 2 квітня 2012 року № 512/5, у частині надання доручення начальнику Відділу Штепи С.О. вчинити дії, передбачені вимогами частини третьої статті 74 Закону № 1404, доручив начальнику Відділу Штепи С.О. скасувати постанови головного державного виконавця Відділу Шкред І.Ю. про передачу майна стягувачу у рахунок погашення боргу від 1 грудня 2016 року та від 30 березня 2017 року та вказані акти про передачу майна.

Броварський міськрайонний суд Київської області ухвалою від 19 грудня 2018 року скаргу Калюпи В.В. задовольнив частково, зокрема, визнав неправомірною та скасував постанову директора Департаменту Поліщука Д.В. від 19 липня 2017 року № 7, визнав неправомірними його дії щодо порушення строків розгляду скарги Калюпи В.В. на незаконні дії працівників Департаменту від 26 липня 2017 року, визнав неправомірною та скасував постанову начальника Відділу Штепи С.О. від 9 червня 2017 року.

Київський апеляційний суд постановою від 28 травня 2019 року скасував ухвалу Броварського міськрайонного суду Київської області від 19 грудня 2018 року в частині визнання неправомірною та скасування постанови директора Департаменту Поліщука Д.В. від 19 липня 2017 року № 7 та постанови начальника Відділу Штепи С.О. від 9 червня 2017 року та ухвалив нове рішення, яким у задоволенні скарги Калюпи В.В. в частині визнання неправомірними та скасування вказаних постанов відмовив. В іншій частині ухвалу Броварського міськрайонного суду Київської області від 19 грудня 2018 року залишив без змін.

Верховний Суд постановою від 28 серпня 2019 року постанову Київського апеляційного суду від 28 травня 2019 року залишив без змін.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що набув право власності на нерухоме майно, але внаслідок застосування судом частини першої статті 49 Закону № 898 порушено його право власності, гарантоване статтею 41 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно з Конституцією України до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність), зокрема, законів (пункт 1 частини першої статті 150); Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України (стаття 151¹).

Необхідність перевірки на відповідність статтям 41, 129¹ Конституції України частини першої статті 49 Закону № 898 автор клопотання пояснює тим, що в статті 49 Закону № 898 відсутній механізм реалізації іншими, крім іпотекодержателя, кредиторами боржника права залишити (оформити) за собою предмет іпотеки за початковою ціною, та вказує, що „такий механізм законодавцем чомусь упущений“.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що неналежне законодавче врегулювання або його відсутність не може бути підставою для відкриття конституційного провадження у справі (ухвали від 21 березня 2002 року № 9-у/2002, від 27 лютого 2013 року № 8-у/2013), а також наголошував на тому, що заповнення прогалін у нормативно-правових актах, прийняття законів, внесення до них змін і доповнень, узгодження їх положень між собою є прерогативою Верховної Ради України і не належить до його

повноважень (ухвали від 15 лютого 2007 року № 15-у/2007, від 19 травня 2009 року № 27-у/2009, від 24 червня 2009 року № 34-у/2009, від 8 липня 2014 року 74-у/2014).

Таким чином, порушене в конституційній скарзі питання не належить до повноважень Конституційного Суду України, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

2.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Калюпа В.В. не обґрунтував, у чому саме полягає неконституційність частини першої статті 49 Закону № 898. Порушуючи питання про невідповідність оспорюваних положень Закону № 898 статтям 41, 129¹ Конституції України, автор клопотання наводить положення частин другої, четвертої статті 41, частин першої, другої статті 129¹ Конституції України, Закону № 898, Закону № 1404, цитує юридичну позицію, викладену в Рішенні Конституційного Суду України від 24 грудня 2004 року № 22-рп/2004. Проте лише наведення змісту положень законів, цитування приписів Конституції України, юридичних позицій Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (Ухвала Конституційного Суду України від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017; ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Калюпи Володимира Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 49 Закону України „Про іпотеку“ від 5 червня 2003 року № 898–IV на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ця Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**